

**Уманський національний
університет садівництва**

**Факультет економіки і
підприємництва**

**Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Стратегія аграрного підприємства»**

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>
Освітня програма:	<u>«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>
Курс (рік навчання)	<u>4 (4)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЕКТС:	<u>3,5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Наталія Бленда
Профайл лектора	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/blenda-nataliya-oleksandrivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	nblenda176@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=508

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	➤ здобути глибокі теоретичні знання та набути практичних навичок розробки стратегії підприємства як основної структурної ланки ринкової економіки, від аналізу та оцінювання середовища функціонування підприємств, визначення цілей та стратегій, формування стратегічних планів, проектів і програм до створення підсистем організаційного, фінансово-економічного, соціально-психологічного та інформаційно-аналітичного спрямування, що забезпечують функціонування організації у стратегічному режимі.
Завдання курсу	➤ теоретичне засвоєння основ методології розробки стратегій підприємства; ➤ вивчення основних видів стратегій і умов їх застосування на підприємстві; ➤ засвоєння основних методологічних прийомів формування стратегій; ➤ розвиток навичок стратегічного мислення та практичного застосування методологічного апарату дисципліни; ➤ набуття теоретичних та практичних навичок при проведенні стратегічного аналізу; ➤ освоєння інструментарію розроблення стратегій підприємства та вибору стратегічних альтернатив з використанням різних методів та засобів.
Компетентності	➤ ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; ➤ ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість; ➤ СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків. ➤ СК11. Здатність до організації підприємницької і торговельної діяльності у сфері агробізнесу.
Програмні результати навчання	➤ ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. ➤ ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ➤ ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямах професійної діяльності та брати відповідальність за результати. ➤ ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці. ➤ ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

	➤ ПРН 22. Вміти застосовувати одержані знання й уміння для організації підприємницької і торговельної діяльності у сфері агробізнесу.
--	---

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оціню- вання (балів)
Модуль 1				
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепцій.	1/2	Поняття і сутність стратегії. Розуміння “стратегії” в економічній сфері. Визначення “стратегії” різними авторами. Основні концепції стратегії: філософська та організаційно-управлінська. Еволюція розуміння і передбачення майбутнього підприємства. Етапи розвитку та елементи систем управління.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю стратегії підприємства, еволюцією та етапами розвитку систем управління. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства.	2/2	Значення місії для діяльності підприємств. Поняття: «місія», «генеральна мета». Цілі підприємства, їх класифікація та вимоги до формування. “Дерево цілей” і методи його побудови. Застосування “дерева цілей” підприємства на різних етапах стратегічного управління підприємством.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з особливостями визначення місії, мети та формування цілей діяльності підприємства. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 3. Стратегічний контекст агарного підприємства.*	1/2	Різноманітність підприємств та їх концепцій. Трансформаційні процеси в економіці України та, відповідно, зміна завдань управління підприємством. Розвиток підприємств, перехід від “закритого” до “відкритого” типу організації як реакція на зміни в зовнішньому середовищі. Принципи стратегічної діяльності на підприємстві. Сутність категорії “стратегічного мислення” та його роль у формуванні стратегічного рівня підприємства. Характеристики стратегічно орієнтованого підприємства.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю підприємництва та принципами стратегічної діяльності на підприємствах.. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Модульний контроль				5
Змістовий модуль 2				

Тема 4. Оцінювання зовнішнього середовища аграрного підприємства.	2/2	Зовнішнє середовище організації та його моделі. Способи збору інформації для проведення аналізу зовнішнього середовища. Методи аналізу макр-середовища (PEST – аналіз). Аналіз мікросередовища діяльності аграрних підприємства. Модель “галузевої конкуренції” М. Портера. Характеристика основних елементів проміжного середовища (мікросередовища) підприємства. Методи дослідження елементів проміжного середовища та стратегії впливу на них. Необхідність моніторингу середовища та розробки антикризової стратегії.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз моделей зовнішнього середовища та методів його дослідження. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 5. Аналіз стратегічного потенціалу аграрного підприємства	1/2	Техніко-технологічні та соціокультурні моделі внутрішнього середовища організації. Поняття “потенціалу підприємства” (ресурсний, цільовий і функціонально- вартісний підходи до оцінки потенціалу, особливості оцінки потенціалу аграрного підприємства. Складання стратегічного балансу та сутність SWOT – аналізу. Встановлення ліній зв’язку між зовнішніми можливостями і загрозами та слабкими і сильними сторонами підприємства.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз потенціалу підприємства відповідно до стратегії розвитку. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 6. Загальні та загально-конкурентні стратегії.	1/2	“Стратегічний набір” як система стратегій. Визначення “стратегічного набору” підприємства та вимоги до його формування. Групи стратегій, що складають “стратегічний набір” підприємства. “Стратегічна прогалина”. Загальні та загально-конкурентні стратегії. Класифікація загальних стратегій та способів їх реалізації. Характеристика загально-конкурентних стратегій. Поєднання загальних та загально-конкурентних стратегій. Зміна змісту стратегій залежно від позицій підприємств у галузі.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз стратегічного набору підприємства, визначення загальних та загально-конкурентних стратегій його розвитку. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 7. Забезпечувальні стратегії підприємства.	1/2	Забезпечувальні стратегії (продуктово-товарні, ресурсні та функціональні). Ринкові та виробничі характеристики продуктово-товарних стратегій. Визначення “стратегічної зони господарювання”(СЗГ).	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз забезпечувальних стратегій, поєднання ресурсних та функціональних стратегій. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних	4

		<p>Ресурсні стратегії. Моделі та методи розробки стратегій відносно основних елементів ресурсного забезпечення підприємства.</p> <p>Функціональні стратегії. Характеристика моделей і методів розробки основних функціональних стратегій управління. Зв'язок ресурсних та функціональних стратегій.</p>	<p>матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	
Topic 8. Strategies for diversification of agricultural enterprise activities.	1/2	<p>The essence and types of diversification strategies. Conditions for making a decision on diversification. Advantages and disadvantages of diversification.</p> <p>Strategies of diversified development of enterprises: centralized, horizontal and conglomerate diversification.</p> <p>Features of diversification of agricultural enterprises.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення суті диверсифікації діяльності підприємства, її переваги та недоліки.</p> <p>Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	5
Модульний контроль				5
Змістовний модуль 3.				
Тема 9. Корпоративна стратегія підприємства.	2/1	<p>Корпоративна стратегія підприємства. Поліпродуктові або диверсифіковані підприємства. Портфель бізнесів підприємства (корпоративний портфель). Мета "портфеля бізнесів". Основні елементи, що формують корпоративну стратегію. Структура корпоративної стратегії. Об'єднання продуктових, функціональних та ресурсних стратегій на загально корпоративному рівні.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз портфелю бізнесів підприємства, визначення корпоративної стратегії..</p> <p>Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	5
Тема 10. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства.	3/4	<p>Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства. Призначення та етапи портфельного аналізу. Матричні методи проведення портфельного аналізу (матриця BCG, нові матриці BCG, матриця GE-McKinsey, матриця "балансу життєвих циклів", матриця "товар - ринок").</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних матричних методів портфельного аналізу, порівняння переваг та недоліків їх застосування.</p> <p>Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	6
Тема 11. Альтернативність у стратегічному виборі.	1/1	<p>Альтернативність у стратегічному виборі. Система стратегічних, поточних та оперативних планів підприємства. Альтернативні стратегії як основа правильного вибору корпоративної стратегії діяльності підприємства.</p> <p>Об'єктивні обмеження при формулюванні стратегічних альтернатив: рівень наявних</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз основних стратегічних альтернатив розвитку підприємства.</p> <p>Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	5

		фінансових ресурсів, рівень прийнятного ризику, потенціальні навички та можливості підприємства, відносини в межах робочих зв'язків підприємства, протидія конкурентів.		
Модульний контроль				5
Всього за семестр	16/22			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

*залучені стейкхолдери для спільного проведення аудиторних занять: роботодавець

Розподіл балів, присвоюваних здобувачам при вивченні дисципліни **Денна форма навчання**

Зміст	ЗМ 1				ЗМ 2				ЗМ 3				Сума	Екзамен	Загальна сума балів		
Кількість балів за модуль	20				29				21								
Змістові модулі	T 1	T 2	T 3	МК 1	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	МК 2	T 9	T 10	T 11	МК 3			
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	6	5	5	70	30	100
в т.ч. за видами робіт																	
- практичні заняття	3	3	3		3	3	3	3	3		3	4	3				
- виконання СРС	2	2	2		2	2	2	1	2		3	2	3				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (курсової роботи)	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-балльна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної добросердечності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної добросердечності, які визначені Кодексом добросердечності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної добросердечності не тolerуються. Виявлення ознак академічної недобросердечності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

